

До председателя на Научно жури,
назначено със заповед на
Ректора на Медицински университет – Варна,
№ Р-109-247/09.06.2021г.

СТАНОВИЩЕ

От проф. д-р Антон Йорданов Джоров, д.м.н.

Аджибадем Сити Клиник, Многопрофилна болница за активно лечение Токуда ЕАД
член на научно жури, включена със заповед № Р-109-247/09.06.2021г. на Ректора на МУ-
Варна.

Относно : Дисертационен труд за присъждане на образователна и научна степен „Доктор“ по научна специалност „Терапевтична стоматология“ в област на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт по професионално направление 7.2. Дентална медицина; в Катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“, ФДМ, МУ- Варна.
Тема: “ Сравняване на методи за лечение на хронични периапикални възпалителни заболявания”

Автор: Д-р Деница Георгиева Занева-Христова, асистент във Висше училище, Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов”- Варна, Факултет по дентална медицина, Катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“.

Научен ръководител: доц. д-р Цветелина Борисова-Папанчева, д.м.

Форма на докторантурата : редовна подготовка

Биографични данни за докторанта:

Д-р Деница Георгиева Занева-Христова е родена през 1991 година в град Варна. Средното си образование завършва в Математическа гимназия "Д-р Петър Берон" гр. Варна през 2010 година. Висшето си образование по Дентална медицина получава към Медицински Университет „Проф. д-р Параскев Стоянов“ в град Варна през 2016 година. От 2017 г. е редовен асистент към Катедра „Консервативно зъболечение и орална патология“, ФДМ, МУ- Варна. Преподава на студенти от втори до пети курс българо- и англоезично обучение по дисциплините Пропедевтика и Клиника на консервативното зъболечение.

Общо представяне на процедурата и докторанта:

Представеният ми за становище дисертационен труд съдържа 185 стандартни страници и е онагледен с 46 таблици и 96 фигури. Библиографията се състои от 199 източника, от които 6 на кирилица и 193 на латиница. Дисертационният труд включва увод, литературен обзор, цел и задачи, материал и методи, резултати и обсъждане, обобщение и изводи, приноси и библиография и приложения.

Представеният автореферат отразява структурата на дисертацията и най-важните резултати и приноси. Проведеното проучване е отразено в 3 публикации, в които д-р Занева – Христова е първи автор и в 2 участия в международни научни форуми.

Актуалност на темата

Един от основните етиологични фактори за развитието на апикалния периодонтит е наличието на микроорганизми, колонизиращи корено-каналната система. За да се постигне оптимален резултат от ендодонтското лечение, бактериалните популации в кореновия канал трябва да бъдат елиминирани или най-малкото да бъдат значително редуцирани до нива, съвместими с оздравителния процес на периапикалните тъкани.

Ендодонтската среда осигурява селективно местообитание за създаване на смесена, преобладаващо анаеробна флора. При лечението на периодонтитите се цели да се премахне етиологичният фактор, т.е. микроорганизмите и техните токсини; да се повлияе върху възпалението в периапикалните тъкани и да се стимулира оздравителният процес; да се осигури херметично запълване на кореновия канал, с което да се изолира апикалният периодонциум от контакт със слюнката в устната кухина. Отстраняването на етиологичния фактор е свързано с механична и химична обработка на кореновия канал.

Тъй като по-голямата част от ендодонтските проблеми са от микробен произход, тяхното отстраняване се счита за най-важната стъпка в терапията на кореновите канали. Броят на посещенията за лечение на инфектирани коренови канали е една от най-дискутираните теми в ендодонтията в световен мащаб.

Ендодонтското лечение чрез множествени посещения е традиционно приет метод. Въпреки това е предложен алтернативен протокол, включващ едно посещение.

Прилагането на едноетапен метод би редуцирало времето за лечение, броя на посещенията и дискомфорта на пациентите от повтарящите се дентални процедури, както и риска от реинфекция при наличие на микропросмукване от временната obturation между отделните посещения. Това би го направило предпочитан метод за лечение на зъби с ХАП от лекарите по дентална медицина.

Целта на дисертационния труд е: Да се съпоставят методите за лечение на периодонтити и да се сравни и изследва ефективността на различните материали, използвани за лечението им.

Поставени са **5 задачи**, чрез които е проведено проучването:

1. Анкетно проучване сред лекарите по дентална медицина и пациентите с цел проследяване на постоперативната болка на зъби с хроничен периодонтит, в зависимост от използваната методика.
2. Да се изследва ефективността от лечението на хроничните периодонтити по едноетапен метод.
3. Да се проследи методът на лечение на хроничните периодонтити по многоетапен метод чрез поставяне на медикаментозна вложка от калциев хидроксид за 7 дни.
4. Да се проучи лечението на хроничните периодонтити по многоетапен метод чрез поставяне на стерилен памучен тупфер между посещенията.
5. Да се проследи методът на лечение на хроничните периодонтити по многоетапен метод чрез иригация с 2% хлорхексидин.

Резултатите и обсъждането са придружени с таблици и диаграми.

Изводите съответстват на получените резултати.

Самооценката на **приносите** във връзка с дисертационния труд включва **2** приноса с оригинален и **3** приноса с потвърдителен характер.

Научно-приложни приноси

С оригинален характер:

1. Проведено е задълбочено изследване на болката, след лечение на зъби с хроничен апикален периодонтит
2. Доказано е, че при коректно изпълнен иригационен протокол по описаната от нас методика, използването на медикаментозна вложка, не подобрява оздравителните процеси.

С потвърдителен характер:

1. Потвърждение на високата честота на присъствие на *Enterococcus faecalis*, при зъби, диагностицирани с хроничен апикален периодонтит.
2. Потвърждение на ефективността на натриевия хипохлорит и хлорхексидина срещу *Enterococcus faecalis* в клинични условия.
3. Потвърждение, че едноетапното лечение е добра алтернатива на многоетапното лечение.

В приложената от д-р Занева-Христова документация не се откриват пропуски. Дисертационният труд “ Сравняване на методи за лечение на хронични периапикални възпалителни заболявания” отговаря на нормативно установените изисквания за придобиване на образователна и научна степен „Доктор” според ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника за условията и реда за придобиване на научните степени и заемане на академични длъжности във Факултет по дентална медицина, Медицински Университет „Проф. Д-р Параскев Стоянов“ - Варна.

В заключение: Предлагам да се присъди на д-р Деница Георгиева Занева-Христова научната и образователна степен “ДОКТОР” в областта на висшето образование 7. Здравеопазване и спорт по професионално направление 7.2. Дентална медицина.

Дата: 13.08.2021г.

гр. Варна

Изготвил становището:.....

(Проф. д-р Антон Йорданов Джорев, д.м.н.)

*To the Chairman of the Scientific council,
appointed by order of the
Rector of Medical University - Varna,
№ P - 109-247/09.06.2021.*

STATEMENT

**By Prof. Dr. Anton Jordanov Djorov, MD, PhD,
Acibadem City clinic, multi profile hospital for active treatment Tokuda EAD,**

member of a Scientific council, included by order № P - 109-247/09.06.2021 of the Rector of MU-Varna.

About: Dissertation for the award of educational and scientific degree “Doctor” in the scientific specialty “Therapeutic Dentistry” in the field of higher education 7. Health and sports in professional field 7.2. Dental Medicine in the Department of Conservative Dentistry and Oral Pathology, FDM, MU-Varna.

Topic: “ Comparison of treatment methods for chronic periapical inflammatory diseases “

Author: Dr. Denitsa Georgieva Zaneva-Hristova, assistant at the Higher School, Medical University “Prof. Dr.Paraskev Stoyanov”-Varna, Faculty of Dental Medicine, Department of Conservative Dentistry and Oral Pathology.

Scientific advisor: Assoc. Prof. Dr. Tsvetelina Iliyanova Borisova-Papancheva, DMD, PhD.

Form of doctoral studies: PhD student

Biographical data about the doctoral student:

Dr. Denitsa Georgieva Zaneva-Hristova was born in 1991 in the city of Varna. She completed her secondary education at High School of Mathematics “Dr. Petar Beron” in Varna in 2010. She received a higher education in Dental medicine at the Medical University of Varna “ Prof. Dr. Paraskev Stoyanov” in 2016. Since 2017 she has been a full-time assistant at the Department of Conservative Dentistry and Oral Pathology, FDM, MU-Varna. She teaches second- to fifth-year students Bulgarian and English language training in the disciplines Propaedeutics and Clinics of Conservative Dentistry.

General presentation of the procedure and the doctoral student:

The dissertation presented for my opinion contains 185 standard pages and is illustrated with 46 tables and 96 figures. The bibliography consists of sources, of which 6 in Cyrillic and 193 in Latin. The dissertation includes an introduction, literature review, aim and tasks, material and methods, results and discussion, summary and conclusions, bibliography and applications.

The presented abstract reflects the structure of the dissertation and the most important results and contributions. The results of the study are reflected in a list of 3 publications in which Dr. Zaneva is the first author and 2 participations in international scientific forums.

Relevance of the topic:

One of the main etiological factors for the development of apical periodontitis is the presence of microorganisms colonizing the root canal system. In order for the endodontic treatment to achieve optimal results, bacterial populations in the root canal must be eliminated or at least significantly reduced to levels compatible with the healing process of the periapical tissues.

The endodontic environment provides a selective medium for the creation of a mixed, predominantly anaerobic flora. The treatment of periodontitis aims to eliminate the etiological factor, i.e. microorganisms and their toxins; to influence the inflammatory process in the periapical tissues and to stimulate the healing process; to provide a hermetic filling of the root canal to isolate the apical periodontium from contact with the saliva in the oral cavity. The removal of the etiological factor is associated with mechanical and chemical treatment of the root canal.

Since most endodontic problems are of microbial origin, their removal is considered the most important step in root canal therapy. The number of visits for treatment of infected root canals is one of the most discussed topics in endodontics.

The application of a single method would reduce the time of treatment, the number of visits and the discomfort of patients from repeated dental procedures, as well as the risk of reinfection in the presence of microleakage from the temporary situation between individual visits. This would be made the preferred method of treating teeth with HAP by dentists.

The aim of the dissertation is: To compare the methods of periodontitis treatment and to study the effectiveness of different materials used for their treatment.

There are 5 tasks through which the study was conducted:

1. A survey among dentists and patients to monitor the postoperative dental pain in chronic periodontitis, depending on the used methodology.
2. To study the effectiveness of the treatment of chronic periodontitis using a one-visit method.
3. To monitor the chronic periodontitis treatment method using a multi-visits method by placing a medication dressing of calcium hydroxide for 7 days.
4. To study the chronic periodontitis treatment using a multi-visits method by placing a sterile cotton swab between visits.
5. To monitor the chronic periodontitis treatment method using a multi-visits method by irrigation with 2% chlorhexidine.

The results and discussion are presented with tables and figures.

The conclusions correspond to the obtained results.

The self-assessment of **the contributions** related to the dissertation includes 2 contributions with original and 3 contributions with confirmatory character.

Scientific and applied contributions

1. Confirmation of the high frequency of the presence of *Enterococcus faecalis* in teeth diagnosed with chronic apical periodontitis.
2. Confirmation of the efficacy of sodium hypochlorite and chlorhexidine against *Enterococcus faecalis* in clinical conditions.
3. Confirmation that single-visit treatment is a good alternative to the multi-visits one.

Original contributions

1. An in-depth study of pain was performed after treatment of teeth with chronic apical periodontitis
2. It has been proven that with a correctly performed irrigation protocol according to the methodology described by us, the use of a medication dressing does not improve the healing processes.

There are no omissions in the documentation attached by Dr. Zaneva-Hristova. The dissertation "Comparison of treatment methods for chronic periapical inflammatory diseases " meets the prescriptive requirements for obtaining an educational and scientific degree "Doctor" according to ZRASRB, PPZRASRB and the Regulations on the terms and conditions for obtaining scientific degrees and holding academic positions at the Faculty of Dental Medicine, Medical University "Prof. Dr. Paraskev Stoyanov"- Varna.

In conclusion: I propose to award Dr. Denitsa Georgieva Zaneva-Hristova the scientific and educational degree "DOCTOR" in the field of higher education 7. Health and sports in professional field 7.2. Dental Medicine.

Date: 13.08.2021
Varna

Prepared the statement .....
(Prof. Dr. Anton Djorov, MD, PhD)

